

18.01.2022

Asia/8

§ 23

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen ehtojen hyväksyminen

HEL 2021-013388 T 08 00 06

Hankenumero 0902_02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä liitteen 1 jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen ehdot ja liitteen 2 vähäpäästöisyyskriteerit jakeluliikenteen pysäköintitunnukselle sekä valtuuttaa liikenne- ja katusuunnittelupäällikön tekemään ehtoihin tai vähäpäästöisyyskriteereihin tarvittaessa käyttöönoton suunnittelun tai pilottivaiheen aikana merkitykseltään vähäisiä, järjestelmää parantavia muutoksia.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli liikenneinsinööri Juha Hietanen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Juha Hietanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37120
juha.hietanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen ehdot
- 2 Vähäpäästöisyyskriteerit jakeluliikenteen pysäköintitunnukselle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen tavoitteena on tehostaa jakelua, määrittää kriteerit jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen saamiseksi, edistää viihtyisyyttä ja turvallisuutta kaupungissa, selkeyttää ja helpottaa pysäköinninvalvonnan toimintaa sekä informoida kaupunkilaisille, että jakeluliikenteen paikkoja käytetään vain jakelutoimintaan. Kaupun-

kiympäristölautakunta päätti kokouksessaan 4.12.2018 ottaa jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöön.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnus otetaan käyttöön tarkoitukseen soveltuvilla nykyisillä kuormauspaikoilla. Joitakin kuormauspaikkoja on lisätty alan toimijoiden toivomuksesta. Tunnus toteutetaan mobiilisovelluksena.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen ehdoissa määritellään, kuka tunnuksen saa ja minkälaisilla ehdoilla, mitä velvoitteita hakijan tulee täyttää, millaiseen ajoneuvoon se myönnetään, tunnuksen voimassaolo sekä tunnuksen käyttö ja hinta. Ehtoja voidaan korjata saatujen kokemusten perusteella.

Vähäpäästöisyyskriteereillä on tarkoitus kannustaa vähäpäästöisen kaluston käyttöön. Ne on määritelty erikseen kuorma- ja pakettiautoille.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnus otetaan käyttöön, kun ehdot ja vähäpäästöisyyskriteerit on hyväksytty, tarvittavat uudet liikennemerkkit ja olemassa olevien merkkien muutokset on päätetty ja asennettu paikoilleen sekä mobiilisovellus otettu käyttöön. Ennen tunnuksen käyttöönottoa tehdään aktiivista viestintää alan toimijoiden ja kaupunkilaisten keskuudessa.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnus otetaan pilottikäyttöön. Pilottikauden pituus on lähtökohtaisesti kaksi vuotta. Saatujen kokemusten perusteella pilottikauden jälkeen järjestelmää voidaan laajentaa ja tehdä tarvittavia muutoksia toimivuuden parantamiseksi.

Esittelijän perustelut

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöönoton tilanne

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöönotosta päätettiin kaupunkiympäristölautakunnassa 4.12.2018. Käyttöönotto toteutetaan soveltaen Jakeluliikenteen pysäköintitunnus –selvityksen käyttöönottosuunnitelmaa. Käyttöönottosuunnitelmassa yhtenä kohtana on jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen hankintaan ja käyttöön liittyvien sopimusehtojen laatiminen. Muita työvaiheita ovat:

- suunnitelmien laadinta kuormauspaikka liikennemerkkin käytöstä,
- päätösten valmistelu suunnitelmista, sopimusehdoista ja tunnuksen käyttöönotosta,
- jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen teknisen toteutuksen ja hankintamallin määrittely,
- jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöönotosta tiedottaminen,
- tarvittavien liikennemerkkien merkitseminen katuverkkoon sekä

- jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöönottoaminen.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen sopimusehdot sisältävät tunnuksen hankkimisperiaatteet, hakemisessa edellytettävät tiedot, tunnuksen antamat ajoneuvokohtaiset oikeudet sekä tunnuksen hinnan. Sopimusehtojen laadinnassa on käytetty hyödyksi yritys- ja yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksen ehtoja.

Helsingissä on kuormauspaikkoja, joissa saa pysäyttää lastaamista tai purkamista varten henkilö-, kuorma- tai pakettiautolla. Paikat on uudelleen arvioitu, ja niistä on 24 kpl sellaisia, jotka voidaan muuttaa käytettäväksi jakeluliikenteen pysäköintitunnuksella. Kaikkia kuormauspaikkoja ei voi merkitä jakeluliikenteen pysäköintitunnuksella käytettäväksi, koska osa paikoista on tarkoitettu myös asukkaiden lastaus- ja kuormauspaikoiksi.

Alkuvaiheessa jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen voi saada vain kuorma- ja pakettiautot, koska pilotin aikana tunnusten määrä halutaan pitää kohtuullisena, jotta sen toimivuus voidaan turvata. Ajoneuvot, jotka eivät ole oikeutettuja jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöön, voivat tehdä jakelua esimerkiksi pysäköintikieltojen vaikutusalueilta. On mahdollista, että tulevaisuudessa kuormauspaikkojen määrässä ja pysäyttämisen sallivissa ajoneuvoluokissa tapahtuu muutoksia, kun tunnuksen käytöstä on saatu riittävästi kokemuksia.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöalue

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöalueena on alkuvaiheessa kantakaupungin alue ja sieltä käyttöön valitut kuormauspaikat. Kuormauspaikkoja on lisätty ja lisätään palautteen perusteella. Jos kokemukset tunnuksesta ovat hyviä ja se täyttää tunnukselle asetettuja tavoitteita, käyttöaluetta voidaan myöhemmin laajentaa. Kantakaupungin alueella jakelun ongelmat ovat suurimpia vähäisen tilan, vilkkaan liikenteen ja lukuisten muiden toimintojen vuoksi, joten tunnuksen käyttö aloitetaan kantakaupungista.

Uudet kuormauspaikat on osoitettu lähinnä olemassa oleville kadunvarsien pysäköintikielloille. Pysäköintikieltoja tulee jakeluliikenteen lisäksi jäädä myös esimerkiksi asukkaiden kuormaukselle, matkustajien jättämiselle sekä kodinhoidon pysäköintiin uuden tieliikennelain mukaisesti. Uusi tieliikennelaki sallii jalkakäytävällä pysäyttämisen pakottavista syistä kuten vanhakin laki. Pysäyttämiskiellot on usein asetettu sellaisiin paikkoihin, joihin pysähtyminen haittaa tai vaarantaa liikennettä. Tämän vuoksi uusia kuormauspaikkoja ei ole esitetty pysäyttämiskiellojen alueille.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen ehdot

Jakeluliikenteen pysäköintitunnus on tarkoitettu ammattimaiseen jakelutoimintaan. Tunnus on ajoneuvokohtainen, ja sen yrityskohtaista enimmäismäärää ei ole rajattu. Jotta yritys voi saada jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen, sen on tullut huolehtia yhteiskunnallisista velvoitteistaan, esimerkiksi verojen maksamisesta. Alkuvaiheessa tunnus myönnetään vain Suomeen rekisteröidyille kuorma- ja pakettiautoille. Myöhemmin ajoneuvoluokkia on mahdollista laajentaa, jos se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi. Kuljetusalan toimijoilta on pyydetty kommentteja jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen ehtojen sisällöstä.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksella voi suorittaa jakelua paikoista, joissa sen käyttöoikeus on liikennemerkkin lisäkilvellä osoitettu. Tunnus on nykyisten pysäköinnin maksusovellusten kaltainen mobiilisovellus. Tunnuksella käyttöön osoitetulta kuorma- ja pakettiautolta saa tehdä jakelua korkeintaan 20 minuuttia kerrallaan. Aikarajoituksen tulee mahdollistaa jakelu mutta ehkäistä jakeluun kuulumatonta toimintaa. Aikarajoitus myös helpottaa ja selkeyttää pysäköinninvalvontaa. Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen vaikutusalueen ulkopuolella noudatetaan tieliikennelain säännöksiä.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttö on maksullista. Tämä parantaa tunnuksen imagoa ja vähentää sen väärinkäyttöä. Aikaveloitus on 0,5 euroa/h (0,833 centtiä/minuutti). Tunnuksen käytön hinta vuorokaudessa on korkeintaan 1,0 euroa. Vähäpäästöisille ajoneuvoille myönnetään 50 % alennus jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen hinnasta. Vähäpäästöisyyden kriteerit ovat kaupungin ympäristöpalveluiden määrittämät. Kaupungin perimän maksun lisäksi tulevat operaattorin provisiot. Maksut on tavoitteena pitää matalina, jotta pysäköintitunnuksen käyttö olisi jakeluryityksille riittävän houkuttelevaa.

Jos jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen ehdoissa havaitaan jatko-suunnittelun tai pilotin aikana muutostarpeita, muutoksia voidaan tehdä liikenne- ja katusuunnittelupäällikön päätöksellä. Kaksivuotisen pilottivaiheen jälkeen ehtojen toimivuus tarkistetaan joka tapauksessa ja tulokset käsitellään kaupunkiympäristölautakunnassa.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen vähäpäästöisyyskriteerit

Vähäpäästöisyyskriteerien tavoitteena on kannustaa ympäristöystävällisemmän kaluston käyttöön ja parantaa kaupunkiympäristön laatua. Vähäpäästöisyyskriteerit on asetettu erikseen kuorma- ja pakettiautoille. Ne on hyväksytty ilmansuojelu- ja meluntorjuntatyöryhmässä 5.11.2020. Vähäpäästöisyyskriteerit ovat liitteenä 2.

Kuorma-autoista vähäpäästöisyysalennuksen saavat Euro VI –luokituksen ajoneuvot sekä täyssähköajoneuvot. Euro-luokitukset kuvaavat terveydelle haitallisten päästöjen määrää, joihin kuuluvat muun muassa

hämä, typenoksidit, pienhiukkaset ja hiilivedyt. Tällä hetkellä paras raskaan ajokaluston päästöluokka on Euro VI. Raskaalle liikenteelle ei ole tällä hetkellä olemassa CO₂-päästörajoja, joten niitä ei voida sisällyttää pysäköintialennuksen kriteereihin.

Pakettiautoista vähäpäästöisyysalennuksen saavat Euro VI –luokituksen ajoneuvot sekä täyssähköajoneuvot. Pakettiautoille on saatavissa myös CO₂-päästötiedot, mutta auton kokoluokka ei selviä ajoneuvon rekisteröintitiedoista. Koska kokoluokalla on merkittävä vaikutus ajoneuvon CO₂ -päästöihin, mutta näitä ei ole rekisteritietojen puutteen takia mahdollista eritellä kriteereissä, pakettiautojen ympäristökriteereissä ei tässä vaiheessa esitetä CO₂ rajoja täyssähkövaatimuksen lisäksi. Yhden kaikkia kokoluokkia koskevan CO₂-rajan asettaminen päättyisi suosimaan vain tietyn kokoluokan ajoneuvoja, mikä ei vastaa alennuskriteerien tarkoitusta.

Ajoneuvokalusto kehittyy vähäpäästöisemmäksi, joten vähäpäästöisyyskriteerejä tarkistetaan tarvittaessa. Jos vähäpäästöisyyskriteereissä havaitaan jatkosuunnittelun tai pilotin aikana muutostarpeita, muutoksia voidaan tehdä liikenne- ja katusuunnittelupäällikön päätöksellä.

Jatkotoimenpiteet

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen mobiilisovelluksen toteutus tilataan minikilpailutuksen perusteella kilpailutuksen voittaneelta maksullisen pysäköinnin mobiilioperaattorilta.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksella käytettäväksi määritellyistä kuormauspaikoista tehdään päätökset ja merkitään paikat tarkoituksenmukaisella lisäkilvellä, josta selviää, että paikkaa saa käyttää vain jakeluliikenteen pysäköintitunnuksella. Osa kuormauspaikoista on tarkoitettu käytettäväksi myös muilla ajoneuvoilla kuin kuorma- ja pakettiautoilla edellä mainitun mukaisesti. Tällaisia paikkoja ei pilottivaiheessa merkitä jakeluliikenteen pysäköintitunnuksella käytettäväksi. Pilottivaiheen jälkeen jakeluliikenteen pysäköintitunnukseen käyttöön oikeutettuja ajoneuvoluokkia on mahdollista lisätä.

Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöönotosta tehdään viestintäkampanja yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan viestinnän kanssa. Tunnus on tavoitteena ottaa käyttöön vuoden 2022 kesällä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Juha Hietanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37120
juha.hietanen(a)hel.fi

18.01.2022

Asia/8

Liitteet

- 1 Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen ehdot
- 2 Vähäpäästöisyyskriteerit jakeluliikenteen pysäköintitunnukselle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano